

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 5.6.2013

Číslo: Ročník 23 (2013), Číslo 2

Sekce: Kdo je ...

Název článku: Aleš Fetters o Aleši Fettersovi (knihovníkovi)

Autor: Aleš Fetters a Božena Blažková

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20130229>

Aleš Fetters o Aleši Fettersovi (knihovníkovi)

Aleš Fetters a Božena Blažková

U nás doma mnoho knížek nebylo. Ovšem jako děti jsme bratr i já knížky „od Ježíška“ dostávali. A „odebírali jsme“ Vilímkovy časopisy, pro bratra Malého čtenáře a pro mne Srdíčko. Nosil nám je pravidelně pán, který tehdy knížky a časopisy kolportoval.

Z nakladatelství Čin se u nás někdy koncem republiky objevily Dny žalu, Zborov, Hovory s TGM. Pak přicházeli po domech nabízet knihy studenti zavřených vysokých škol. Od těch maminka leccos koupila (Havlíčka, Nerudu aj.). Knihy byly uloženy na dně šatní skříně, naše dětské knihy v jakési skříňce pod oknem. Mých prvních šest školních let byla ovšem léta protektorátní, zejména ve druhé části už velký výběr knížek nebyl.

Hned po roce 1945 jsem se stal skautem, časem jsem byl pověřen vést knihovničku našeho oddílu – Úpické dvojky. Klukům jsem pak půjčoval spíše než skautské příručky své klukovské knížky. Leccos z nich se mi už nikdy nevrátilo: Stan u liščí díry, Osada statečných apod. Skautskou knihovnu jsem uchoval až do roku 1968, kdy jsem ji předal obnovenému oddílu. Zřejmě skončila u někoho z něj. To bylo mé první, poměrně krátké, nepřilíživé „knihovničení“.

Koncem čtyřicátých let jsem začal už jako student gymnázia dělat knihovníka „většího“. V Husově sboru církve československé v Úpici byla (v samostatné místnosti) dost bohatá Farského knihovna. Byl jsem požádán, abych se o ni staral, abych v ní půjčoval. Půjčovalo se v neděli dopoledne, v době bohoslužeb pro děti. Obvykle kolem patnácti čtenářů si půjčovalo nějakých 30-40 svazků. Skončil jsem v roce 1950, když jsem odešel studovat do Hradce Králové. Myslím, že pak někdy v půli padesátých let půjčování knih ve sboru vlivem silného proticírkevního tlaku skončilo. Dnes už o této knihovně nikdo nic neví. Inu, uplynulo více než půl století.

Do městské knihovny v rodné Úpici jsem nikdy nechodil, ale v trutnovském gymnáziu, kde jsem po válce studoval, byla velmi bohatá studentská knihovna, z níž jsme si knihy vypůjčovali. Na začátku října 1938 se studenti s profesory postarali o její přestěhování do Úpice, kde přečkala válku, a v roce 1945 se knihovna do Trutnova vrátila. Obětavost tehdejších profesorů byla vskutku příkladná. Během několika dní se museli postarat o přestěhování svých rodin, ale zachránili i školní sbírky a další vybavení školy. (Něco z toho se pak ještě v roce 1938 muselo do Trutnova vrátit školám německým.)

V době pražských vysokoškolských studií jsem strávil mnoho hodin ve studovnách jak v „univerzitce“, tak i v Pedagogické knihovně J. A. Komenského. Na kolej jsem si knihy půjčoval výjimečně, bylo nás šest na pokoji a moc studovat se tam nedalo.

V roce 1959 jsem začal učit v Náchodě na gymnáziu (tehdy ovšem „jedenáctiletce“), které mělo také bohaté knihovny, profesorskou i studentskou, ale ty řídili starší kolegové. Za mnou přišel záhy po mém příchodu do Náchoda dr. Jaroslav Suchý a požádal mne, abych se ujal knihovny – pobočky na Babí, kde bydlíme. Souhlasil jsem, a tak jsem se stal vlastně „profesionálem“, měl jsem úvazek tuším asi desetinový. Knihovníkem v pobočce

jsem byl deset let. Po celou tu dobu jsem s dr. Suchým spolupracoval i v knihovně tehdy okresní, občas jsem tam přednášel a zajímal jsem se o dění v knihovně. Pak ale přišla normalizace a dr. Suchý, v té době značně opatrný, za mnou přišel, abych rozvázal pracovní poměr dohodou, že by jinak kvůli mně museli dělat normalizační „kádrové“ pohovory se všemi knihovníky poboček. Byly totiž proti mně připomínky z OV KSČ. Tak jsem mu vyhověl a přestal „knihovničit“.

Následně jsem v září 1970 musel odejít i z gymnázia a přeložen jsem byl na zemědělské učiliště do Police nad Metují, kde jsem byl pověřen také vedením žákovské knihovny. V té době se konalo v Hradci Králové školení knihovníků o tom, co se musí z knihovny vyřadit. Tam jsem já ovšem „nesměl“, ředitel tam musel poslat jiného pedagoga – zemědělského inženýra, který ovšem o literatuře moc nevěděl, a tak seznam podle diktátu tam jeho rukou psaný byl někde dost zmatečný. Podle instrukcí jsme některé knihy vyřadili, některé knihy ze seznamu byly ovšem „vypůjčené“ a už se tam „nevrátily“. Vyřazené knihy byly podle pokynů v balíku kamsi odeslány, s nimi musel být přibalen i onen „tajný“ seznam, aby nebyl „doklad“. Takže ani tato knihovnická zkušenost mne neminula, i když jsem v tom byl jen „spolupachatelem“. Onen tajný seznam jsem si tehdy tajně opsal. V devadesátých letech jsem o tom i kamsi napsal.

Na konci roku 1974 jsem dostal výpověď i ze školství, „dohodu“ jsem odmítl. I jako dělník z teplárny jsem nadále do náchodské knihovny chodil a s dr. Suchým jsem vycházel dobře. Navíc se mezi pracovníky knihovny objevila řádka mých studentek (i jeden student) z gymnázia, takže „vlídné zacházení“ se mnou bylo zajištěno.

Když jsem se 1. února 1990 vrátil do gymnázia (dokonce jako jeho ředitel), dbal jsem o to, aby byly školní knihovny opravdu využívány. Po infarktu myokardu jsem odešel na inspekci, dělal jsem inspektora pro střední školy a byl jsem dokonce nějaký čas v jakési ministerské komisi pro školní knihovny. Ta podle mého mínění velký význam neměla, ale ve „svém“ obvodu jsem se snažil, aby knihovny ve školách fungovaly. Velmi dobře si tehdy vedla knihovna na trutnovské lesnické škole, kam ředitel přijal profesionální knihovnici, s níž jsem nějaký čas spolupracoval. Udělali jsme tam dokonce i prezentaci pro další střední školy obvodu.

Když se stala náchodská městská knihovna obecně prospěšnou společností, byl jsem jmenován předsedou její správní rady. Po zákonném střídání jsem byl dokonce jmenován čestným předsedou, ale ani nevím, mám-li někde na to „doklad“. Je to ovšem věc jen formální.

Jako již letitý důchodce pokračuji ve spolupráci s náchodskou knihovnou, měl jsem pár článků i v celostátním knihovnickém časopise Čtenář. V roce 2004 jsem byl požádán o pravidelnou spolupráci s krajským knihovnicko-informačním čtvrtletníkem U nás, ale to čtenáři tohoto zpravodaje dobře vědí.

Zdá se to nedávno, a přitom již pět let uplynulo od chvíle, kdy jsme (nejen) v našem zpravodaji gratulovali Aleši Fettersovi k 75. narozeninám. Ke krátkému připomenutí jeho bohatého života jsem chtěla původně využít slova jeho dcery Hany Říhové ze sborníku, který u příležitosti jeho 80. narozenin vydalo zásluhou šéfredaktorky Dr. Evy Koudelkové nakladatelství BOR – Panu profesorovi s úctou: pocta Aleši Fettersovi. Pak jsem si vzpomněla na text, který mi před časem pan Fetters poslal se slovy: „To je jen taková 'legráčka' – snad trochu pro informaci.“ Snad se pan profesor na mne nebude zlobit, že jsem text takto využila – vždyť byl určen pro „informaci“ a v množství jeho aktivit ta knihovnická dosud poněkud zanikala.

